

Singapur devleti; bir kamu aracında, sinemada ya da yiyecek maddelerini ellerken sigara içenleri suçüstü yakalandıklarında ağır para cezalarına çarptırmaktadır. Ayrıca sigaraya karşı etkili bir "halkı aydınlatma kampanyası" açılmış olması, bu ada ülkesinin sigara içimini sınırlandırma konusundaki kararlılığını gösteriyor.

Singapur radyosunu açanlar "kötü alışkanlıklarınızı bırakın" adlı içten, hareketli ve modern bir şarkıyı dinleyebilirler. Bu şarkının ilk dörtlüğü şöyledir :

Kötü alışkanlıklarınızı bırakın,
Kutsal bir ant için haydi hemen,
Ciğerlerinizi temizleyip canlanın,
Şu sigarayı tütürmekten vazgeçin bugünden!

Tabii ki iş şarkıyla bitmiyor. Radyo ve televizyonda büyüklü küçüklü topluluklar önünde çeşitli konuşmalar yapılmakta ve herkese sigara içmenin tehlikeleri anlatılmaktadır. Eğer Singapur gazete ve dergilerinin sayfalarını karıştırırsak hep aynı mesajla karşılaşırız: Sigara içmek sağlığa zararlıdır!

Alışverişe çıktığınız zaman, önemli ticaret merkezlerinin girişlerinde göze çaracak biçimde yerleştirilmiş ve sigara içmenin tehlikelerini belirten resimli ya da grafikli levhalara rastlarsınız. Singapurun ağaçlarla bezenmiş caddelerine gerli, bezden dövizlerde aynı uyarıyı görebilirsiniz.

Bütün bunlar, ziyaretçiye ada cumhuriyetinin sigara kullanımını kısıtlama konusundaki kararlılığını gösteren açık işaretlerdir. Ancak Singapur bununla yetinmemektedir. Bu cumhuriyet, sigara içenler hakkında çok ağır kanunlar çıkartmış olan ender ülkelerden biridir. Bazı örnekler verelim :

— Bütün otobüs ve kamu taşıma araçlarında sigara içmek yasaktır. Bunlarda sigara içenken yakalanan şoför sürücü ve yolcular 500 Singapur doları (yaklaşık 230 dolar ya da 34.500 Türk Lirası) na kadar para cezasına çarptırılabilirler.

— Singapur'daki 70.000 kadar devlet görevlisi, halkla ilişkide buldukları görev yerlerinde sigara içmemek konusunda uyarılmıştır.

— Doktorlar ve hastahane personeline koğuşlar ile hastaların bulunduğu bölümlerde sigara

KÖTÜ ALIŞKANLIKLARINIZI BIRAKIN " SİGARA "

Jose C. ABCEDE

ra içmemeleri konusunda talimat verilmiştir.

— Öğretmenlerin okullarda öğrenci önünde ya da okulun öğretmen veya toplantı odası dışındaki bölümlerinde sigara içmesi yasaktır.

— Okul alanında sigara içerken yakalanan öğrenciler cezalandırılır.

— Kapalı toplantı salonlarında, sinemalarda, tiyatrolarda ve kamunun yararlanmasına açık asansörlerde sigara içmek yasaktır. Buna uymayanlar 500 Singapur doları (yaklaşık 34.500 TL.) na kadar çıkabilen para cezalarına çarptırılırlar.

— Taksi şoförleri, müşteri götürdükleri sırada sigara içerlerse, 400 dolar (yaklaşık 60.000 TL.) a kadar para cezasına çarptırılabilir.

— Yiyecek maddesi satıcılarının, açık pazar yerleri ve kantinlerde bu maddeleri elledikleri sırada sigara içmeleri yasaktır.

Singapur borsası da bu kuralların dışında bırakılmamıştır. "Sunday Time" in yazdığına göre, borsa simsarlarının görev sırasında sigara içmeleri ya da sakız çiğnemeleri yasaktır.

Bütün bu sert eğitsel ve yasal tedbirler on yıla yakın bir süreden beri yürürlükte bulunmaktadır. Mayıs 1970'te Singapur radyo ve televizyonunda sigara reklamı yapılması yasaklandı. Bir yıl sonra, basın yoluyla sigara reklamı yapmak ta yasak edildi.

Son tedbirlerden biri yakında yürürlüğe girecektir. "New Nation" da yer alan bir habere göre, ilgililer sağlık uyarılarını zorunlu kılacak kanunlar hazırlamaktadır. Bunlar yürürlüğe girince, sigara yapımcıları her paket üzerinde sigara içmenin sağlığa zararlı olduğunu belirten bir uyarıya yer vermek ve sigaranın katran ile nikotin oranını bildirmek zorunda kalacaktır.

**Sigara satışları ile birlikte
ölümler de artıyor:**

Singapur'daki Tan Tock Seng hastanesi kıdemli hekimi ve tıp bölümü başkanı Dr. Poh Soo

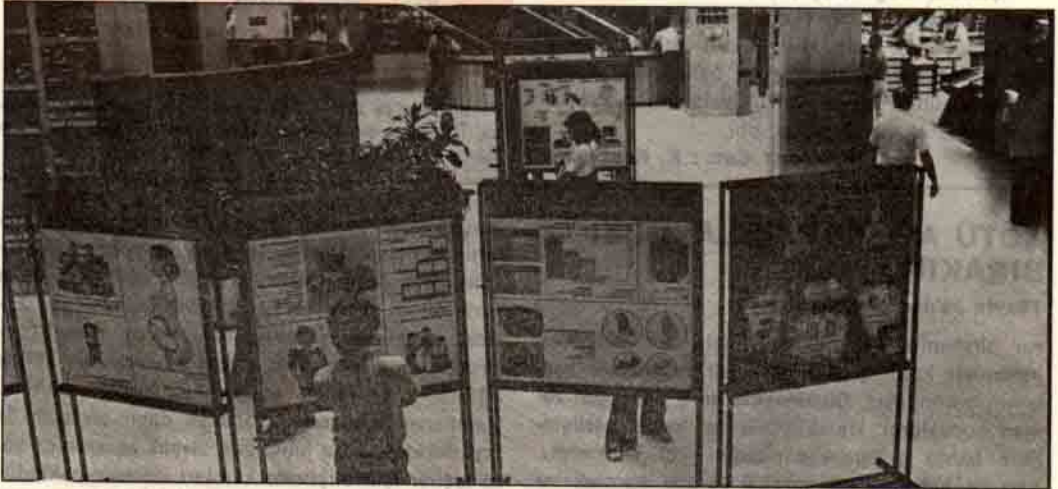
Chuan'ın elinde Singapur'un sigara tüketimi konusunda ilgi çekici bilgiler bulunmaktadır. Bu hekim, "The Mirror"ın ağustos 1979 sayısında yer alan makalesinde: "Tütün araştırma konseyine göre, 1964 yılında 15 ve daha yukarı yasta olan kişi başına tüketilen sigara sayısı 2330 idi. Bu sayı, 1973'te 2490'a yükselmiştir. Gümrük ve tekel müdürlüğünün konseye verdiği bilgilere bakarsak, 1974 yılında toplam sigara tüketimi 3.55 milyon kilo iken bu rakam 1979'da %8 lik artışla 3.82 milyon kiloya erişmiştir. 1978'de ise bir yetişkin kişi başına sigara tüketiminin yaklaşık 2500'e ulaştığı sanılmaktadır." diyor ve yazısına şöyle devam ediyordu: 1977'de akciğer kanseri Singapur'daki ölüm sebepleri arasında beşinci sırada yer alıyordu. 1967'de bu kanserden ölenlerin toplamı 229 yani nüfusun 100.000 de 11,6 sı idi. Ancak rakkam son on senede devamlı olarak artmış ve 508'e diğer deyimle nüfusun 100.000.de 22 'sine yükselmiştir. "Doktorun belirttiğine göre; 1967/77 yıllarında Singapur sağlık bakanlığı tarafından ilk defa yapılan kötü alışkanlıklar araştırması, 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun % 23'ünün tütünü devamlı olarak kullandığını ortaya çıkartmıştır. Bunların büyük çoğunluğunu sigara içenler oluşturuyordu. Püro ve pipo kullananların oranı çok düşüktü. Sigara içenlerin yaklaşık onda dokuzu erkekti. Sigara içenlerin oranı Malaylılarda daha yüksekti ve her 4 Malaylı'dan biri sigara içiyordu. Halbuki Çinli'lerde ve Hintli'lerde bu oran beşte bire düşüyordu. Sigara içenler günde ortalama 12 sigara tüketiyordu.

Singapur'un sigara aleyhindeki kampanyayı gevşeteceğine ilişkin bir belirti bulunmamaktadır. Eylül 1979'da sağlık bakanı Dr. Ton Chin Chye, yaşam biçimi ile ilişkili olan ve insan hayatını tehlikeye sokan beş hastalık aleyhinde ulusal bir kampanya başlattı. Bunlar solunum yolu hastalıkları, damar tıkanıklığından doğan kalp hastalıkları, yüksek kan basıncı (hipertansiyon), şeker ve akıl hastalığı idi.

Dr. Ton kampanyayı açış konuşmasında: "Geçen yıl kanser 2386 ölüme sebep oldu. Bunlardan beşte biri akciğer kanserinden ileri geliyordu. Ölenlerin % 86'sı sigara tiryakisi, % 2'si eski tiryaki idi. Sadece % 12'si sigara kullanmıyordu" dedi ve konuşmasına şunları ekledi: "Sigara içmek; ölüm oranını arttırmaması bir yana, sağlığın devamlı biçimde bozulmasına sebep olmaktadır. Bu hem iş gününün kaybı, hem de sağlık hizmetleri ile hastane bakımına aşırı bir yük binmesi demektir."

Singapur Üniversitesi sosyal tıp ve kamu sağlığı bölümü başkanı olan Profesör Poon Wai Onn; kendisiyle yaptığım konuşmada bana yasal tedbirlerin eğitim ile bütünleştirilmesinin önemini anlattı ve böyle toplu kampanyaların, geniş sağlık eğitimi programlarında önemli bir rol oynamakla birlikte, tek başına her zaman etkili olamayacağını belirtti.

Profesör Phoon: "Bu kampanyalarla birlikte, okul düzeyinde sağlık eğitimine yer vermek ve kamu iletişim araçlarını ustaca kullanarak kampanyamızı güçlendirmek zorundayız" diyor ve şöyle devam ediyor: "Sağlık konusunda insanla-

Singapur'da alışverişe çıktığınız zaman, önemli ticaret merkezlerinin girişlerinde göze çarpacak biçimde yerleştirilmiş ve sigara içmenin tehlikelerini belirten resimli ya da grafikli levhalara rastlarsınız. (Fotoğraf: WHO/J. Abcede)

KARA PARÇALARI NASIL BÖLÜNDÜ?

25 milyon yıl önce tüm kıtalar birbirlerine bağlı kocaman bir kara kütesi halindeydi. Yaklaşık 1912 de "Kıtaların Ayrılması Yasaları" nı açıklayan Alman Alfred Wegener, bu koca kara parçasına eski Yunancadan türetilmiş "bütün kararlar" anlamına gelen Pange adını vermişti. O zamandan beridir bu süper kıta Pange, bir jeolojik "Dogma" oldu.

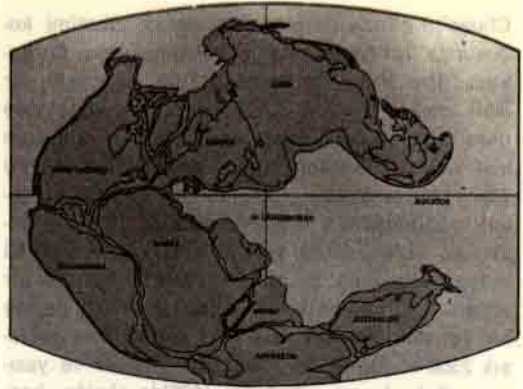
Şimdi, Çinli, ve Avustralyalı jeofizik uzmanlarının yaptığı yeni araştırmalar, Pange'nin belki de tamamen birbirine bitişik bir kara kütesi olmadığını gösteriyor. M. W. Mc Elhinnye başkanlığındaki Avustralya Ulusal Üniversitesinden bir grup, Çin'deki kaya katmanlarından dünyanın manyetik dizilimini izleyerek, Doğu Asya'nın 225 milyon yıl önce hangi manyetik kutuba yönelik olduğunu araştırdı: Kutbun yeri jeolojik dönüşümle değişmişti.

Bitmeye yakın ya da henüz bitmiş diğer kısa araştırmalarla beraber bu araştırmaların sonucu: — Bugünkü Çin, Sibiryaya, Pakistan ve Endonezya'dan oluşan — Doğu Asya'nın önemli parçası küçük kıta blokları halinde ayrı duruyordu. Bu kara parçaları aynı Okyanus içinde akıntılarla sürüklenerek Pange'den ayrılmıştı.

Pange Teorisinin gözden geçirilmesi bir yana, edindiğimiz bu yeni bilgiler bize pratik sonuçlar da getiriyor:

Şimdiki Doğu Asya, çeşitli kara bloklarının çarpışmasıyla oluşuyorken, muhtemelen petrol de oluşuyordu. Kara kütlelerinin birlikte yaptıkları basınçla, bitki ve hayvan ölümlerinden zamanın dönüşümü içinde petrol yatakları oluşuyordu, Arabistan'da olduğu gibi.

P. M.'den Çev. : K. Keskinbora

Standart Pange haritası (üst resim) tüm kıtaları tek kara kütesi halinde gösteriyor.

Yeni araştırmalarla, Asya'nın çeşitli bloklardan oluştuğu anlaşılıyor (alt resim)

Bu konu ile ilgili bir yazıya geçen sayımızda yer vermiştik, (Dünyayı Biçimlendiren Dev Güçler), Bkz. Bilim ve Teknik Sayı 177 (Ağustos 1982) s. 30

KÖTÜ ALIŞKANLIKLARINIZI BIRAKIN

(Sayfa 39'dan devam)

rın alışkanlıklarını değiştirmenin zor olduğuna bütünüyle katılıyorum. Ancak bir yerden işe başlamak zorundayız. Düşünceme göre en uygun zaman çocukların kişiliklerinin ve hayat görüşlerinin henüz gelişmekte olduğu okul dönemidir. Ana ve babalara da gerekli eğitimi vermek ve iyi örnek olmak konusunda yardım edilmelidir." Profesör son olarak şunları ekliyor: "Eğitim bakanlığının sağlık eğitimini hem ilk, hem de orta öğretim düzeyinde teşvik etmek istediğini bili-

yorum zaten ben de geçmiş yıllarda bu programların hazırlanmasında çalıştım. Singapur okullarının ders programlarında sağlık eğitimine daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, gençlerin askerlik hizmetlerini yerine getirdikleri sırada, ordu düzeyinde de iyi sağlık eğitimi programları yapılabileceğinden eminim. Kampanyada yararlanılabilecek diğer bir alan da işyerleridir. Daha şimdiden birçok işverenler yeni işçiler için alıştırma kursları düzenlemektedir. Böyle kurslarda iş güvenliği ile birlikte, sağlıklı yaşama konusundaki eğitime de yer verilmelidir."

World Health'ten çeviren: Dr. Ergin KORUR